

მარინა ყუფარაძე¹, ნატალია გარუჩავა¹, გიგი გორგაძე¹, გიორგი ჟორჯოლიანი¹,
ია ავალიანი², ზაზა ბერიშვილი³

**ნევროტიზმის მაჩვენებლის შესწავლა მედიცინის საერთაშორისო და დიპლომირებული
მედიკოსის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამების სტუდენტებში
პიროვნების ფსიქოტიპის გათვალისწინებით - შემთხვევა-კონტროლის კვლევა**

¹თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი, ²პეტრე შოთაძის სახელობის თბილისის
სამედიცინო აკადემია, ³გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

Doi: <https://doi.org/10.52340/jecm.2025.01.06>

MARINA KUPARADZE¹, NATALIA GARUCHAVA¹, GIGI GORGADZE¹,
GIORGI ZHORZHOLIANI¹, IA AVALIANI², ZAZA BERISHVILI³

**STUDY OF THE RATE OF NEUROTICISM AMONG STUDENTS OF INTERNATIONAL AND
GEORGIAN MEDICAL EDUCATION PROGRAMS TAKING INTO ACCOUNT PERSONALITY
PSYCHOTYPE – A CASE-CONTROL STUDY**

¹Tbilisi State Medical University, ²Petre Shotadze Tbilisi Medical Academy,
³Grigol Robakidze University

SUMMARY

The aim of study was to identify the psychological characteristics of students of the international and Georgian medical programs of Tbilisi State Medical University and to determine the relationship between the latter and the neuroticism index, as well as to determine the extent to which this index differs between these two groups of students.

The study revealed that neuroticism among international faculty students was significantly higher among foreign students than among local students (OR=17,406; CI=1.11-2.72; p<0.05). Female gender has a protective function among international faculty students (OR=0.46; CI=0.25-0.86; p<0.05). This protective function was particularly evident in ambiverts (OR=0.38; CI=0.17-0.86; p<0.05). None of the surveyed students showed a high score on the lying scale, which confirms the relevance of the results. Based on the above, this study requires continuation, larger-scale research and detailed study of risk factors.

Keywords: neuroticism, personality, psychotype, international, Georgian, students

უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდში სტუდენტებზე გავლენას ახდენს მთელი რიგი ფაქტორები, რომლებიც უარყოფითად მოქმედებს მათ ფიზიკურ, გონებრივ, ფსიქოლოგიურ მდგომარეობაზე. მათ შორის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ყოველდღიური დატვირთული სამუშაო და სასწავლო გრაფიკით გამოწვეული დროის დეფიციტი, მუდმივად გონებრივ, ფსიქოემოციურ, ინფორმაციულ სტრესთან ასოცირებული სოციალიზაციის პრობლემები, მატერიალური ფაქტორი, მუშაობის, დასვენების, კვების რეჟიმის მუდმივი დარღვევა [1]. დღეისთვის ნაკლებად არის შესწავლილი ყოველდღიური საგანმანათლებლო საქმიანობის პროცესში სტუდენტთა ფსიქოლოგიური სტატუსი, ნევროტიზმის მაჩვენებელი, ჯანმრთელობაზე მავნე ჩვევების გავლენა. სამეცნიერო ნაშრომების ანალიზი სტუდენტთა პრობლემებზე და მათ განმაპირობებელ ფაქტორებზე, ადასტურებს ამ ჯგუფის ჯანმრთელობის მდგომარეობის სიღრმისეული შესწავლის აუცილებლობას;

სტუდენტებს შორის სტრესების გახშირების გამო ნევროტიზმის მაჩვენებლის გაზრდამ გამოიწვია საზოგადოების განსაკუთრებული ყურადღების მიპყრობა მოზარდებისა და ახალგაზრდების ფსიქიკური ჯანმრთელობის მიმართ [2,3]. დეპრესიის მაჩვენებლის მნიშვნელოვანი განმაპირობებელი ფაქტორია სოციალიზაციის ხარისხი, რომელიც, თავის მხრივ,

კავშირშია პიროვნების ტიპთან - რამდენად ინტროვერტი ან ექსტრავერტი იგი [4]. ასევე, საინტერესოა სტუდენტებში ნევროტიზმის მაჩვენებლის და ინტროვერტულობისკენ მიდრეკილების შეფასება. განსაკუთრებით საყურადღებოა იმის დადგენა - უფრო ხშირად ვლინდება თუ არა დარღვევები საერთაშორისო ფაკულტეტის სტუდენტებში, ადგილობრივებთან შედარებით, ასევე საინტერესოა იმის დადგენა, არის თუ არა კავშირში იმ სირთულეებთან, რომლებიც ახლავს საცხოვრებელი გარემოს შეცვლას, ოჯახისგან შორს ცხოვრებას, უცხო სოციალურ გარემოსთან ადაპტირებას, ირგვლივ მწირ ნაცნობ პოპულაციასთან, ენობრივ, საკომუნიკაციო პრობლემებთან და სხვა რისკ ფაქტორებთან [5].

კვლევის მიზანი: ჩვენი კვლევა მიზნად ისახავდა სტუდენტის ფსიქოლოგიური მახასიათებლების თავისებურებების - ინტროვერსია/ამბივერსია/ექსტრავერსიის გამოვლენა და მისი კავშირის დადგენა ფსიქოლოგიურ და ნევროტიზმის მაჩვენებელს შორის თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის მედიცინის საერთაშორისო და დიპლომირებული მედიკოსის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამების სტუდენტებში. ნევროტიზმი არის მდგომარეობა, რომელიც ხასიათდება ემოციური არამდგრადობით, მღელვარებით, დაბალი თვითშეფასებით და ვეგეტაციური აშლილობით. სწორედ ამ ფაქტორების გათვალისწინებით ჩვენი კვლევის მიზანს წარმოადგენდა ჯანმრთელ პოპულაციაში ნევროტიზმის მაჩვენებლის გამოვლენა და შეფასება, ასევე კვლევის ფარგლებში დადგენა, თუ რამდენად განსხვავებულია აღნიშნული მაჩვენებელი სტუდენტთა ამ ორ ჯგუფს შორის.

კვლევის მასალა და მეთოდები: ჩატარდა შემთხვევა-კონტროლის კვლევა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის მე-3 კურსის მედიცინის საერთაშორისო და დიპლომირებული მედიკოსის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამების სტუდენტებში. აღნიშნული კურსი შერჩეული იქნა მისი სირთულის საფუძველზე - იგი ყველაზე დატვირთულია სასწავლო 6 წელს შორის. ამდენად, მაჩვენებლები სავარაუდოდ ყველაზე რადიკალური უნდა აღმოჩენილიყო შესაძლო შედეგთა შორის. კვლევაში ჩართულ პირთა ასაკი იყო 19 ან 20 წელი (საშუალო 19.6). ინფორმაცია დამუშავდა SPSS სტატისტიკური პროგრამით.

ვიხელმძღვანელოთ ფსიქოლოგების - ჰანს იურგენ აიზენკის და სიბილ ბ.გ. აიზენკის კითხვარით (Eysenck Personality Questionnaire), რომელიც გამოიყენება პიროვნების ფსიქოლოგიური თავისებურებების შესაფასებლად. მათი აზრით, ადამიანის დამახასიათებელი ნიშან-თვისებების მთელი ერთობლიობა შეიძლება წარმოდგენილ იქნას ორი მთავარი ბიპოლარული (ორი პოლუსის მქონე) ფაქტორის - ექსტრავერსია-ინტროვერსიისა და ნევროტიზმის - მეშვეობით. კითხვარი აფასებს როგორც პიროვნების ფსიქოლოგიური მდგომარეობის ერთ-ერთი მთავარი განზომილების მახასიათებელს - ინტროვერსია/ამბივერსია/ექსტრავერსიას, ასევე - ნევროტიზმს. ნევროტიზმი არის მდგომარეობა, რომელიც ხასიათდება ემოციური არამდგრადობით, მღელვარებით, დაბალი თვითშეფასებითა და ვეგეტაციური დარღვევებით. გარდა ამისა, ტესტი ასევე მოიცავს ტყუილის სკალასაც, რომელიც გვაძლევს საშუალებას, დავადგინოთ, რამდენად სარწმუნოა რესპონდენტის მიერ გაცემული პასუხები [6].

კითხვარი შედგება 57 მარტივი დახურულპასუხიანი კითხვისაგან, რომელსაც უნდა გაეცეს ორი სავარაუდო პასუხი - „დიახ“ ან „არა“. სადაც ვლინდება პიროვნების ქარაქტეროლოგიურ თავისებურებათა სამი ფაქტორი: I-ექსტრავერსია-ინტრავერსია. II-ნევროტიზმი, III-ფსიქოტიზმი. მაღალი შეფასებები (13 ან მეტი) ექსტრავერსია-ინტროვერტიის სკალაზე შეესაბამება ექსტრავერტულ ტიპს, საშუალო (12 ქულა) - ამბივერტულს, დაბალი (10 ქულა და ნაკლები) - ინტროვერტულს. პირს ეძლევა ინსტრუქცია იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა შეავსოს დამოუკიდებლად კითხვარი. ფიქსირდება მისი შევსების სისწრაფე, რომელიც არ უნდა

აღმატებოდეს 10-12 წუთს. ამ მაჩვენებლის გადაჭარბება მიუთითებს პიროვნების ნევროტიზაციაზე და შინაგან კონფლიქტურობაზე. ნევროტიზმის სკალაზე მაღალი მაჩვენებელი (12 ქულაზე მეტი) მეტყველებს ფსიქიკურ არამდგრადობაზე. გულწრფელობის სკალაზე თუ ქულების რაოდენობა 5-ს აღემატება, გამოკვლევის შედეგები არასაიმედოდ ითვლება.

ჩამოთვლილი სკალების შესაძლო მაჩვენებლები შემდეგნაირად განიმარტება:

- ექსტრავერსია - ვლინდება აქტიურ, ოპტიმისტურ, დამაჯერებელ და იმპულსურ ქცევაში;
- ინტროვერსია - ვლინდება არაკომუნიკაციურ, პასიურ, მშვიდ, განსჯით ქცევაში;
- ამბივერსია - გულისხმობს პიროვნების ტიპს, რომელსაც აქვს ექსტრავერსიულ და ინტროვერსიულ თვისებათა ბალანსი;

მაღალი ნევროტიზმის მქონე პირს ახასიათებს ზემოაღნიშნულ რეაქციები, დაძაბულობა, შფოთვა, საკუთარი თავითა და გარემოთი უკმაყოფილება, რიგიდულობა; დაბალი ნევროტიზმის მქონე პირი მშვიდია, განონასწორებული, უდარდელი, იმედიანი [4,6].

აღნიშნული კითხვარი იდეალური გამოდგა ჩვენი კვლევისათვის საინტერესო ინფორმაციის შესაგროვებლად. სტუდენტები აღნიშნულ კითხვარს ავსებდნენ მეცადინეობების დასრულებისას.

შედეგები: კვლევის ფარგლებში გამოიკითხა საერთაშორისო ფაკულტეტის 192 და ქართული ფაკულტეტის 212 სტუდენტი. კვლევის შედეგების მიხედვით საერთაშორისო ფაკულტეტის სტუდენტებში ნევროტიზმის მაღალი მაჩვენებლის რისკი საკმაოდ მაღალია - 31,3 % ($n=62$) და როგორც აღმოჩნდა, გაცილებით უფრო მაღალი, ვიდრე ქართული ფაკულტეტის სტუდენტებში ($OR=17,406$; $CI=1.11-2.72$; $p<0.05$). საერთაშორისო ფაკულტეტის სტუდენტებში მდებრობით სქესს დამცველობითი ფუნქცია აქვს ($OR=0.46$; $CI=0.25-0.86$; $p<0.05$). აღნიშნული დამცველობითი ფუნქცია განსაკუთრებით გამოვლენილია ამბივერტებში ($OR=0.38$; $CI=0.17-0.86$; $p<0.05$). ტყუილის სკალაზე მაღალი მაჩვენებელი არც ერთ გამოკითხულ სტუდენტს არ გამოუვლინდა, რაც ადასტურებს შედეგების რელევანტურობას.

დასკვნა: როგორც აღმოჩნდა, ისეთ ფაქტორთა ერთობლიობა, როგორებიცაა უცხო გარემოსთან შეგუება, დამოუკიდებლად ცხოვრება, განსხვავებულ გარემოსა და კულტურასთან ადაპტაცია როგორც თანაცხოვრების, ისე სწავლის პროცესში და ასე შემდეგ, ნამდვილად საფუძველია იმისა, რომ უცხოელი სტუდენტები კიდევ უფრო მეტად დასტრესილნი არიან, ვიდრე ადგილობრივი სტუდენტები. აღნიშნული კვლევა საჭიროებს გაგრძელებას, უფრო დიდი მასშტაბით გამოკვლევასა და რისკის ფაქტორების დეტალურ შესწავლას.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. Ramón-Arбуés E, Gea-Caballero V, Granada-López JM, Juárez-Vela R, Pellicer-García B, Antón-Solanas I. The Prevalence of Depression, Anxiety and Stress and Their Associated Factors in College Students. *Int J Environ Res Public Health*. 2020 Sep 24;17(19):7001. doi: 10.3390/ijerph17197001. PMID: 32987932; PMCID: PMC7579351;
2. American College Health Association National College Health Assessment “Reference Group Executive Summary”, Fall 2022;
3. Lun KW, Chan CK, Ip PK, Ma SY, Tsai WW, Wong CS, Wong CH, Wong TW, Yan D. Depression and anxiety among university students in Hong Kong. *Hong Kong Med J*. 2018 Oct;24(5):466-472. doi: 10.12809/hkmj176915. PMID: 30245480.;
4. Fors Connolly F, Johansson Sevä I. Agreeableness, extraversion and life satisfaction: Investigating the mediating roles of social inclusion and status. *Scand J Psychol*. 2021 Oct;62(5):752-762. doi: 10.1111/sjop.12755. Epub 2021 Jun 22. PMID: 34155642.;

5. Kabir R, Isha SN, Chowdhury MTH, Siddika N, Jahan SS, Saha AK, Nath SK, Jahan MS, Sivasubramanian M, Mahmud I, Hoque Apu E. Depression among the Non-Native International Undergraduate Students Studying Dentistry in Bangladesh. Int J Environ Res Public Health. 2021 May 28;18(11):5802. doi: 10.3390/ijerph18115802. PMID: 34071386; PMCID: PMC8198494.;
6. Hans Jürgen Eysenck & Sybil B. G. Eysenck (1975). Manual of the Eysenck Personality Questionnaire. London: Hodder and Stoughton'.

მარინა ყუფარაძე ¹, ნატალია გარუჩავა ¹, გივი გორგაძე ¹, გიორგი უორუოლიანი ¹,
ია ავალიანი ², ზაზა ბერიშვილი ³

**ნევროტიზმის მაჩვენებლის შესწავლა მედიცინის საერთაშორისო და დიპლომირებული
მედიკოსის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამების სტუდენტებში პიროვნების
ფსიქოტიპის გათვალისწინებით - შემთხვევა-კონტროლის კვლევა**

¹თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი, ²პეტრე შოთაძის სახელობის თბილისის
სამედიცინო აკადემია, ³გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

რეზიუმე

კვლევა მიზნად ისახავდა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის მედიცინის საერთაშორისო და დიპლომირებული მედიკოსის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამების სტუდენტების ფსიქოლოგიური მახასიათებლების თავისებურებების გამოვლენას და კავშირის დადგენას ამ უკანასკნელსა და ნევროტიზმის მაჩვენებელს შორის. ასევე, იმის დადგენას, თუ რამდენად განსხვავებულია აღნიშნული მაჩვენებელი სტუდენტთა ამ ორ ჯგუფს შორის.

კვლევის შედეგად გამოვლინდა, რომ საერთაშორისო ფაკულტეტის სტუდენტებში ნევროტიზმი გაცილებით მაღალი აღმოჩნდა უცხოელ სტუდენტებში, ვიდრე ადგილობრივ სტუდენტებში (OR=17,406; CI=1.11-2.72; $p<0.05$). საერთაშორისო ფაკულტეტის სტუდენტებში მდებრობით სქესს დამცველობითი ფუნქცია აქვს (OR=0.46; CI=0.25-0.86; $p<0.05$). აღნიშნული დამცველობითი ფუნქცია განსაკუთრებით გამოვლენილია ამბივერტებში (OR=0.38; CI=0.17-0.86; $p<0.05$). ტყუილის სკალაზე მაღალი მაჩვენებელი არც ერთ გამოკითხულ სტუდენტს არ გამოუვლინდა, რაც ადასტურებს შედეგების რელევანტურობას. აღნიშნულიდან გამომდინარე, წარმოდგენილი კვლევა საჭიროებს გაგრძელებას, უფრო დიდი მასშტაბით და რისკის ფაქტორების დეტალურ შესწავლას.

